

DEZAVANTAJLI GRUPLAR İÇİN SANAL MÜZE VE SERGİLERİN ERİŞİBİLİRLİK VE TASARIM YÖNÜNDEN DEĞERLENDİRİLMESİ

Sema MÜSTECEP

İstanbul Arel Üniversitesi Yüksek Lisans, Türkiye
semamustecep78@gmail.com
Orcid No: 0009-0004-3523-4488

Öz

Dijital teknolojilerin gelişmesi ve yaygınlaşması ile bir coğrafyanın, ülkenin, toplumun, geleneğin ve hatta insanlığın ortak mirasını tutan müze ve sergiler bu teknolojilere adapte olabildikleri müddetçe daha çok kişiye ulaşabilmektedirler. Nitekim müze ve sergilerin erişilebilirliğini arttırarak fiziksel sınırların aşılması öngörülür. Arşivlerin güçlenmesini sağlar ve izleyici katılımlarının en üst seviyeye taşımayı hedefler. Dahası, dijital müze ve sergiler internet erişimi olan tüm bireylerin kullanımına açıktır. Mekânsal sınırları olmadığından dolayı özellikle de dezavantajlı gruplardan engelli bireyler için ayrıca önemlidir.

Nitekim, günümüzde sanal müzeler ve sergiler, üç boyutlu ve panoramik görselliğe uygun şekilde tasarlanmakta, bu sayede ziyaretçilerine müzenin içinde dolaşıyormuş hissi yaşatarak etkileşim, katılım ve deneyim imkânı sunmaktadır. İnternetin olduğu her yerden zaman ve mekân kıstası olmaksızın her türlü cihaz aracılığıyla bir tarayıcı vasıtasıyla Sanal müze ve sergilere web sayfası üzerinden erişim sağlayabilen kullanıcılar için ise bu sayfaların sergilediği eserler kadar arayüz tasarımının da kullanılabilir olması gerekmektedir.

Bu bağlamda bu çalışmada sanal müzeler ve sergilerin kullanıcılara sunulduğu web sitelerine ilişkin bir değerlendirme yapılacak olup, özellikle dezavantajlı gruplardan engelli bireylere yönelik erişilebilirlik ve kullanılabilirlik çerçevesinde olumlu ve olumsuz yönlerinin ortaya çıkarılması hedeflenmektedir. Bu hedef doğrultusunda web sitelerin arayüzleri grafik tasarım öğelerine göre değerlendirilecektir. Yargısal/seçmece yöntem kullanılarak 2023 yılının Nisan ve Mayıs ayları içinde gerçekleştirilmesi planlanan çalışmanın sorusu “çevrimiçi müze ve sergilerde dezavantajlı gruplardan engelli bireyler için arayüz tasarımları nasıl olmalıdır?” şeklindedir. Çalışmanın gelecekte yapılacak akademik araştırmaların yanı sıra bu alanda içerik sağlayan tasarımcılar için de önemli bilgiler sunacağı düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: Dijital, müze, sergi, erişilebilirlik, sanat

EVALUATION OF VIRTUAL MUSEUMS AND EXHIBITIONS IN TERMS OF ACCESSIBILITY AND DESIGN FOR DISADVANTAGED GROUPS

Sema MÜSTECEP

Istanbul Arel University Master's Degree, Turkey

semamustecep78@gmail.com

Orcid No: 0009-0004-3523-4488

Abstract

With the development and spread of digital technologies, museums and exhibitions that hold the common heritage of a geography, country, society, tradition and even humanity can reach more people as long as they can adapt to these technologies. As a matter of fact, it is foreseen to exceed the physical limits by increasing the accessibility of museums and exhibitions. It strengthens the archives and aims to maximize audience participation. Moreover, digital museums and exhibitions are available to all individuals with internet access. It is especially important for people with disabilities, especially from disadvantaged groups, since they do not have spatial boundaries.

As a matter of fact, nowadays, virtual museums and exhibitions are designed in accordance with three-dimensional and panoramic visuality, thus offering the opportunity of interaction, participation and experience by making the visitors feel like they are walking around the museum. For users who can access Virtual museums and exhibitions via a web page, through a browser through any device, from anywhere with the Internet, without the limitation of time and space, the interface design should be as usable as the works exhibited by these pages.

In this context, in this study, an evaluation will be made of virtual museums and websites where exhibitions are presented to users, and it is aimed to reveal their positive and negative aspects within the framework of accessibility and usability, especially for disabled individuals from disadvantaged groups. In line with this goal, the interfaces of the websites will be evaluated according to the graphic design elements. The question of the study, which is planned to be carried out in April and May 2023 using the judgmental/elective method, is "How should the interface designs be for disabled individuals from disadvantaged groups in online museums and exhibitions?" is in the form. It is thought that the study will provide important information for the designers who provide content in this field, as well as for future academic research.

Keywords: *Digital, museum, exhibition, accessibility, art*